

Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030

I. Úvod

Osoby so zdravotným postihnutím zahŕňajú osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Európska únia jednoznačne uznala práva osôb so zdravotným postihnutím v dokumente Európska charta základných práv, článok 26 „Integrácia osôb so zdravotným postihnutím“, v ktorom „uznáva a rešpektuje právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote“.

Potrebu presadzovať, chrániť a zabezpečovať plné a rovné využívanie všetkých ľudských práv a základných slobôd, podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti, vytvárať podmienky pre samostatný život a účasť na živote spoločnosti a zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím osobitnú starostlivosť vo všetkých oblastiach života zakotvuje aj Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a jeho Opčný protokol.

V Slovenskej republike bol vypracovaný Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020¹, ktorý bol aktualizovaný a vyhodnocovaný každé 2 roky (uvedené dokumenty sú uverejnené na webstránke MPSVR SR - <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/kontaktne-miesto-prava-osob-so-zdravotnym-postihnutim/>).

V súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2020-2024 sa vláda SR zaviazala k príprave Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 –2030 v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Cieľom je vytvoriť optimálne podmienky pre implementáciu Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Národný program na roky 2021 –2030 je tvorený ako otvorený dokument, s aktualizáciou a vyhodnocovaním každý rok. Bol pripravovaný za účasti viacerých odborníkov z rôznych oblastí tak, aby bolo pokryté nielen široké spektrum jednotlivých oblastí, ale zároveň, aby bola zabezpečená aj prepojenosť a kompatibilita všetkých opatrení a úloh.

Na jeho tvorbe sa podieľali zástupcovia ústredných orgánov štátnej správy, ostatných orgánov verejnej správy a podľa čl. 4 ods. 3 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím aj osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií.

¹ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/tazke-zdravotne-postihnutie/narodny-program-rozvoja-zivotnych-podmienok-osob-so-zdravotnym-postihnutim-roky-2014-2020.pdf>

II. Opatrenia

1. MINISTERSTVO DOPRAVY A VÝSTAVBY SR

1.1 PRÍSTUPNOSŤ

1.1.1 Systematicky zvyšovať prístupnosť dopravných prostriedkov a dopravnej infraštruktúry

Spôsob plnenia 1:

Systematicky zvyšovať počet bezbariérových vozidiel verejnej osobnej dopravy a dráhových vozidiel a stanoviť termín odkedy nebude možné uvádzať do prevádzky nové vozidlá nespĺňajúce kritériá prístupnosti bezbariérovosti (všetky nové a modernizované vozidlá vybavovať informačnými systémami pre osoby so zrakovým postihnutím a informačnými systémami pre osoby so sluchovým postihnutím).

Spôsob plnenia 2:

Systematicky zvyšovať prístupnosť autobusových a železničných staníc a letísk prevádzkovaných letiskovými spoločnosťami, z ktorých sa vykonáva obchodná letecká doprava pre osoby s obmedzenou mobilitou a orientáciou (zabezpečiť prístup osôb so zdravotným postihnutím, osôb s obmedzenou mobilitou a orientáciou k informáciám o možnostiach bezbariérovej prepravy).

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022 a trvale

Zodpovedný gestor: MDV SR, VÚC a mestá v pozícii objednávateľov verejnej osobnej dopravy

Spoluzodpovedný gestor: prevádzkovatelia verejnej osobnej dopravy, prevádzkovatelia dopravných stavieb **Spolupracujúce subjekty:**

Navrhovateľ: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Merateľný ukazovateľ: podiel prístupných vozidiel verejnej dopravy na celkovom počte vozidiel verejnej dopravy, podiel prístupných dopravných stavieb

2. MINISTERSTVO KULTÚRY SR

2.1 PRÍSTUPNOSŤ

2.1.1 Podporovať vydávanie a sprístupňovanie periodických a neperiodických publikácií a ďalších dokumentov pre osoby so zrakovým postihnutím prostredníctvom aktivít Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

Spôsob plnenia 1:

Zabezpečiť vydávanie a sprístupňovanie periodických a neperiodických publikácií a ďalších dokumentov vo formátoch prístupných osobám so zrakovým postihnutím, rozvíjať aktivity v rámci digitálnej knižnice.

Spôsob plnenia 2:

Podporovať kultúrne aktivity Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči určené pre osoby so zrakovým postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne
Zodpovedný gestor: MK SR (Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči)
Spoluzodpovedný gestor:
Spolupracujúce subjekty:
Navrhovateľ: MK SR
Merateľný ukazovateľ: počet vydaných a sprístupnených periodických a neperiodických publikácií a ďalších dokumentov vo formátoch prístupných osobám so zrakovým postihnutím, počet kultúrnych aktivít Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči

2.1.2 Prostredníctvom dotačného systému MK SR vytvárať podmienky na podporu kultúry osôb so zdravotným postihnutím v rámci samostatného programu Kultúra znevýhodnených skupín

Spôsob plnenia:
Podpora projektov v oblasti živej kultúry a jej sprístupňovania, vydavateľskej a publikačnej činnosti, periodickej tlače, neformálneho vzdelávania a výskumu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne
Zodpovedný gestor: MK SR
Spoluzodpovedný gestor:
Spolupracujúce subjekty:
Navrhovateľ: MK SR
Merateľný ukazovateľ: počet podporených projektov a suma prerozdelených finančných prostriedkov

2.1.3 Sprístupňovanie kultúry a umenia vo formátoch prístupných osobám so zrakovým a sluchovým postihnutím

Spôsob plnenia:
Realizácia kultúrnych a umeleckých podujatí (v oblasti divadla, hudby, filmu, výtvarného umenia, tanečného umenia) vrátane sprístupňovania expozícií s titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím, s tlmočením do slovenského posunkového jazyka, s videokomentárom pre osoby so sluchovým postihnutím, s audiokomentárom pre osoby so zrakovým postihnutím, s informáciami (napr. popisky, sprievodné texty a pod.) v Braillovom písme alebo s exponátmi, ktoré je možné vnímať hmatom.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne
Zodpovedný gestor: MK SR
Spoluzodpovedný gestor:
Spolupracujúce subjekty: organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR, VÚC, mestá/obce
Navrhovateľ: MK SR
Merateľný ukazovateľ: počet realizovaných podujatí

2.1.4 Zvyšovanie povedomia pracovníkov v oblasti kultúry o právach osôb so zdravotným postihnutím prostredníctvom neformálneho vzdelávania

Spôsob plnenia:
Realizácia vzdelávacích aktivít (besied, prednášok, diskusií, seminárov, tréningov, workshopov, konferencií).

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne
Zodpovedný gestor: MK SR
Spoluzodpovedný gestor:
Spolupracujúce subjekty: organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR
Navrhovateľ: MK SR, NOC
Merateľný ukazovateľ: počet realizovaných podujatí pre cieľovú skupinu pracovníkov v oblasti kultúry a počet účastníkov

2.1.5 Sprístupňovanie slovenských filmov pre osoby so sluchovým a zrakovým postihnutím

Spôsob plnenia:
Vydávanie slovenských filmov s audiokomentárom pre osoby so zrakovým postihnutím, titulkami pre osoby so sluchovým postihnutím alebo s tlmočením do slovenského posunkového jazyka.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne
Zodpovedný gestor: MK SR
Spoluzodpovedný gestor:
Spolupracujúce subjekty: Slovenský filmový ústav
Navrhovateľ: MK SR
Merateľný ukazovateľ: počet vydaných filmových titulov

2.1.6 Sprístupniť digitalizované učebnice a ďalšie monografie vo formátoch prístupných osobám so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:
Sprístupnenie digitalizovaných textov učebníc a ďalších monografií z fondu Slovenskej národnej knižnice v Martine a Centra vedecko-technických informácií SR v Bratislave prostredníctvom digitálnej knižnice Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne
Zodpovedný gestor: MK SR
Spoluzodpovedný gestor: MŠVVŠ SR
Spolupracujúce subjekty: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, Slovenská národná knižnica v Martine, Centrum vedecko-technických informácií SR v Bratislave
Navrhovateľ: Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
Merateľný ukazovateľ: počet sprístupnených dokumentov

2.1.7 Zaviest' skryté titulky do relácií vysielaných naživo

Spôsob plnenia:
Zabezpečenie hardvéru alebo softvéru, ktorý by umožňoval zabezpečenie skrytých titulkov relácií vysielaných naživo.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022
Zodpovedný gestor: MK SR, RTVS
Spoluzodpovedný gestor:
Spolupracujúce subjekty:
Navrhovateľ: Slovenský zväz nepočujúcich
Merateľný ukazovateľ: počet relácií so zabezpečením skrytých titulkov

3. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SR

3.1 PRÍSTUPNOSŤ

3.1.1 Zabezpečiť prevenciu a odstraňovanie bariér pre osoby so zdravotným postihnutím brániacich prístupu k informáciám, informačným systémom, vrátane komunikácie s verejnou správou a použiteľnosti e-služieb poskytovaných verejnosti

Spôsob plnenia 1:

Zabezpečiť, aby v čase nadobudnutia účinnosti predpisov ukladajúcich povinnosti FO a PO týkajúce sa elektronickej komunikácie, boli prístupné pre osoby so zdravotným postihnutím príslušné informačné systémy, prípadne boli k dispozícii nástroje zabezpečujúce prístupnosť týchto informačných systémov pre osoby so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia 2:

Presadzovať zvyšovanie povedomia v oblasti webovej prístupnosti prostredníctvom uskutočňovania konzultácií a školení v oblasti verejnej správy a zabezpečovanie monitoringu prístupnosti webových sídiel a mobilných aplikácií v oblasti verejnej správy.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a trvale

Zodpovedný gestor: MIRRI SR

Spoluzodpovedný gestor: orgány verejnej správy, Sociálna poisťovňa

Spolupracujúce subjekty:

Navrhovateľ: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Merateľný ukazovateľ: počet zmonitorovaných webových sídiel a mobilných aplikácií, ktoré zabezpečujú povinnú elektronickej komunikáciu vo vzťahu k elektronickej službám pre FO a PO s uvedením hodnoty aritmetického priemeru ratingu prístupnosti podľa zrealizovanej metódy overovania prístupnosti monitoring prístupnosti vyplývajúci zo smernice EU 2016/2102 a zákona 95/2019.

4. MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

4.1 PRÍSTUPNOSŤ

4.1.1 Štandardizácia terminológie v oblasti zdravotného postihnutia a súvisiacej legislatívy

Spôsob plnenia:

Zriadiť pracovnú skupinu pre štandardizáciu terminológie súvisiacej so zdravotným postihnutím v oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zamestnávania a kompenzácie.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: MŠVVŠ SR, MZ SR

Spolupracujúce subjekty: ÚPSVR, MVO

Navrhovateľ: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Merateľný ukazovateľ: zriadenie pracovnej skupiny

4.1.2 Zabezpečiť uplatňovanie horizontálnej základnej podmienky Implementácia a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (UNCPRD) v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES v novom PO 2021-2027

Spôsob plnenia:

Predbežné posudzovanie veľkých investičných projektov a ich súladu s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečenia prístupnosti v súlade s jeho článkom 9.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: CKO

Navrhovateľ: MPSVR SR

Merateľný ukazovateľ: počet posúdených projektov a výziev

4.2 NEZÁVISLÝ SPÔSOB ŽIVOTA, ZAČLENENIE DO SPOLOČNOSTI A OSOBNÁ MOBILITA

4.2.1 Zabezpečiť rozvoj a dostupnosť tlmočnickej služby pre osoby so sluchovým postihnutím, ktoré sú odkázané na tlmočnickú službu na celom území Slovenska v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia 1:

Zaviesť vzdelávanie tlmočníkov posunkového jazyka.

Spôsob plnenia 2:

Rozšíriť kapacitu služieb poskytovania tlmočenia do posunkového jazyka a zabezpečiť jej poskytovanie podľa oprávneného dopytu na území celého Slovenska.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne

Zodpovedný gestor: VÚC, MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spolupracujúce subjekty: poskytovatelia tlmočnickej služby

Navrhovateľ: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Merateľný ukazovateľ: počet akreditovaných vzdelávacích kurzov tlmočenia, počet nových tlmočníkov, počet nových tlmočníkov podľa krajov

4.2.2 Aktualizácia Stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a systému náhradnej starostlivosti

Spôsob plnenia 1:

Vypracovať aktualizáciu Stratégie DI, ktorá bude obsahovať:

- časový harmonogram procesu transformácie systému sociálnych služieb,
- alokáciu finančných zdrojov,
- oblasť podpory duševného zdravia
- mediálnu kampaň na národnej úrovni o potrebe DI, o rovnakom prístupe ku všetkým členom spoločnosti

Spôsob plnenia 2:

Vytvoriť (obnoviť) aktívny a pravidelný dialóg medzi všetkými zúčastnenými stranami s cieľom urýchlenia procesu deinštitucionalizácie a posilnenia komunitných sociálnych služieb, služieb dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti a podpory duševného zdravia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne
Zodpovedný gestor: MPSVR SR
Spoluzodpovedný gestor: MŠVVV SR, MZ SR
Spolupracujúce subjekty: MS SR, VÚC, mestá/obce, Výbor expertov pre DI, poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb a MVO
Navrhovateľ: Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Nadácia Socia, Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.
Merateľný ukazovateľ: aktualizovaná Stratégia DI, vytvorenie platformy a počet stretnutí

4.2.3 Aktívna podpora prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podpora sociálneho začleňovania

Spôsob plnenia:

Realizovať úlohy, ktoré vzniknú na základe aktualizovanej Stratégie DI. Obnoviť aktívny a pravidelný dialóg medzi všetkými zúčastnenými stranami s cieľom urýchliť proces deinštitucionalizácie a posilnenia komunitných sociálnych služieb, služieb dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti a podpory duševného zdravia. Za týmto účelom reštrukturalizovať existujúci Výbor expertov DI, prípadne pokračovať v dialógu a vychádzať z pracovnej skupiny pre aktualizáciu Stratégie DI.

Pokračovať v poskytovaní podpory pri vzdelávaní a supervízii pracovníkov v sociálnych službách. Ďalej pokračovať v realizácii národných projektov podpory transformácie a deinštitucionalizácie. Vzdelávanie zamerať na všetky oblasti podpory nezávislého života.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: MZ SR, MŠVVV SR, MS SR, VÚC, mestá/obce, Výbor expertov pre DI, poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb a MVO, komora sociálnych pracovníkov, profesijné organizácie

Navrhovateľ: Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Nadácia Socia, Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.

Merateľný ukazovateľ: vytvorená platforma na pravidelný dialóg, počet stretnutí platformy, počet projektov zameraných na prechod sociálnych služieb z inštitucionálnej na komunitnú úroveň, počet realizovaných vzdelávaní prostredníctvom projektov zameraných na prechod sociálnych služieb z inštitucionálnej na komunitnú úroveň, počet účastníkov vzdelávaní, prijatá legislatíva (novela zákona o sociálnych službách podporujúca komunitnú starostlivosť),

4.2.4 Informačná kampaň na podporu komunitnej starostlivosti a sociálneho začleňovania.

Spôsob plnenia:

Realizovať celonárodnú informačnú kampaň. Kampaň zacieliť na verejnú správu ako aj na širšiu verejnosť s cieľom zvýšiť vzájomné porozumenie ľudí s a bez zdravotného postihnutia, presadzovať nezávislý život osôb so zdravotným postihnutím a podporu ich duševného zdravia. V rámci kampane zdôrazňovať a poukazovať na negatíva inštitucionalizácie, prezentovať koncept služieb poskytovaných na komunitnej úrovni, podporovať pozitívny obraz ľudí so zdravotným postihnutím v spoločnosti a život v prirodzenom rodinnom prostredí.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne
Zodpovedný gestor: MPSVR SR
Spoluzodpovedný gestor:
Spolupracujúce subjekty: MZ SR, MS SR, MŠVVV SR, VÚC, mestá/obce, Výbor expertov pre DI, poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb a MVO
Navrhovateľ: Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Nadácia Socia, Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.
Merateľný ukazovateľ: návrh konceptu kampane 2021, výber realizátora kampane 2021, realizácia kampane 2021 - 2022 a následne priebežne

4.3 HABILITÁCIA A REHABILITÁCIA

4.3.1 Príprava modelu zjednotenia posudkového systému v oblasti práva sociálneho zabezpečenia a pracovného práva. Zjednotenie posudkového systému pre osoby so zdravotným postihnutím opierajúc sa o metodiku Svetovej zdravotníckej organizácie

Spôsob plnenia:

Vytvoriť jednotný posudzovací mechanizmus pre všetky druhy posúdení opierajúc sa o metodiku Svetovej zdravotníckej organizácie. Zaškolenie odborných zamestnancov na novú metódu posudzovania.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022 - 2025

Zodpovedný gestor: MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: MZ SR

Spolupracujúce subjekty: MS SR, Sociálna poisťovňa, Slovenská psychiatrická spoločnosť

Navrhovateľ: Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Nadácia Socia, Nezávislá platforma SocioFórum, o.z.

Merateľný ukazovateľ: : prijatá legislatíva, zvýšenie počtu posudkových lekárov, zníženie počtu posudzovacích systémov

4.4 ZAMESTNÁVANIE

4.4.1 Implementovať nástroje podpory a pomoci zamerané na zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:

Podporovať zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím a vytvárať legislatívne podmienky na podporu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím na otvorenom trhu práce prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce, vrátane implementovania inovovaných alebo nových aktívnych opatrení na trhu práce, vrátane využívania nástrojov v oblasti sociálnej ekonomiky. Zabezpečiť individuálnu prácu s občanmi so zdravotným postihnutím, aj prostredníctvom využívania neštátnych služieb zamestnanosti poskytovaných agentúrami podporovaného zamestnávania vytvorením legislatívnych podmienok potrebných pre ich fungovanie a nastavenie spolupráce s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v oblasti podporovaného zamestnávania.

Zvyšovať informovanosť zamestnávateľov o možnostiach:

- podpory zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím v oblasti sociálneho podnikania a tvorby sociálnych podnikov,
- podpory zamestnancov so zdravotným postihnutím bez vytvorenia chráneného pracoviska.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne
Zodpovedný gestor: MPSVR SR
Spoluzodpovedný gestor: ÚPSVR, IA MPSVR SR
Spolupracujúce subjekty: MVO, regionálne centrá sociálnej ekonomiky, Slovenská únia podporovaného zamestnávania
Navrhovateľ: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, MPSVR SR, IVPR
Merateľný ukazovateľ: počet podporených osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k aktivizácii a začleneniu na trh práce

4.5 SOCIÁLNE POISTENIE

4.5.1 Aktualizácia Prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorá stanovuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa druhu zdravotného postihnutia orgánov a systémov na účely určenia invalidného dôchodku (príloha č. 4)

Spôsob plnenia:

V prílohe č. 4 upraviť percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri niektorých ochoreniach tak, aby presvedčivo zodpovedala závažnosti poškodenia zdravia, a zaradiť nové druhy ochorení (v súlade s aktuálnymi medicínskymi poznatkami), čo bude mať pri niektorých ochoreniach vplyv na uznanie invalidity, resp. uznanie invalidity s vyššou percentuálnou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a tým aj vplyv na nárok na invalidný dôchodok a jeho výšku.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021-2022

Zodpovedný gestor: MZ SR, MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor: Sociálna poisťovňa

Spolupracujúce subjekty: MF SR

Navrhovateľ: MPSVR SR

Merateľný ukazovateľ: platné znenie novely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorým sa zmení a doplní príloha č. 4.

4.6 DETI SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM

4.6.2 Podpora nezávislého života detí so zdravotným postihnutím v ústavnej starostlivosti

Spôsob plnenia:

Uskutočniť prieskum zameraný na trávenie voľného času a rozvoj sebaobslužných zručností detí so zdravotným postihnutím v náhradnej starostlivosti, v porovnaní s deťmi so zdravotným postihnutím v domácom prostredí a deťmi bez zdravotného postihnutia. Identifikovať a realizovať opatrenia pre podporu nezávislého života detí so zdravotným postihnutím v náhradnej starostlivosti.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2023

Zodpovedný gestor: IVPR

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR, ÚPSVR

Spolupracujúce subjekty: Úrad komisára pre deti, ÚKOZP, poskytovatelia služby včasnej intervencie

Navrhovateľ: IVPR

Merateľný ukazovateľ: uskutočnený prieskum, navrhnuté opatrenia, realizované opatrenia

5. MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR

5.1 ROVNAKÉ ZAOBCHÁDZANIE, PRÍSTUP K SPRAVODLIVOSTI A OCHRANA PRED DISKRIMINÁCIOU

5.1.1 Pripraviť návrh novely antidiskriminačného zákona tak, aby obsahoval primerané úpravy vo všetkých oblastiach života osôb so zdravotným postihnutím v súlade s odporúčaniami Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:

Návrh novely antidiskriminačného zákona, ktorý by obsahoval definíciu diskriminácie na základe zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach života, definíciu primeraných úprav, definíciu viacnásobnej diskriminácie a neposkytnutie primeraných úprav ako diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2023

Zodpovedný gestor: MS SR

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: MZ SR

Navrhovateľ: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Merateľný ukazovateľ: návrh novely zákona

5.1.2 Predloženie materiálu, ktorý bude riešiť problematiku reformy opatrovníctva dospelých v Slovenskej republike na rokovanie vlády SR

Spôsob plnenia:

Alternatíva 1:

Na základe výstupov z pracovných skupín pre občianske právo pripraviť návrh nového Občianskeho zákonníka a predložiť ho do legislatívneho procesu.

Alternatíva 2:

Na základe výstupov z pracovných skupín pre občianske právo pripraviť návrh samostatného dokumentu, ktorý bude riešiť problematiku reformy opatrovníctva dospelých v Slovenskej republike a predložiť ho do legislatívneho procesu.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022

Zodpovedný gestor: MS SR

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: Pracovné skupiny pre občianske právo zriadené na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle Oznámenia 17/2020 Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo 14. októbra 2020 č. 18739/2020/100 o vydaní Štatútu pracovných skupín pre rekodifikáciu súkromného práva.

Na účely úseku riešenia problematiky reformy opatrovníctva dospelých v Slovenskej republike budú do pracovných skupín prizvaní zástupcovia relevantných inštitúcií, MVO a VÚC.

Navrhovateľ: ZPMP v SR

Merateľný ukazovateľ: materiál predložený na rokovanie vlády SR

5.1.3 Analýza možnosti zavedenia inštitútu podporovaného rozhodovania do právneho poriadku SR

Spôsob plnenia:

Právna analýza možnosti zavedenia inštitútu podporovaného rozhodovania.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022

Zodpovedný gestor: MPSVR SR, IVPR

Spoluzodpovedný gestor: ÚKOZP

Spolupracujúce subjekty: MS SR, MVO

Navrhovateľ: ÚKOZP

Merateľný ukazovateľ: právna analýza

6. MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

6.1 VZDELÁVANIE

6.1.1 Sprístupnenie elektronických vzdelávacích dokumentov osobám so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:

Sprístupnenie vzdelávacích webových portálov a elektronických dokumentov na nich zverejnených v súlade s pravidlami prístupnosti platnými pre informačné systémy verejnej správy.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spoluzodpovedný gestor: MIRRI SR

Spolupracujúce subjekty: vzdelávacie inštitúcie, vydavatelia vzdelávacích materiálov

Navrhovateľ: Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

Merateľný ukazovateľ: prístupné portály, pomer prístupných dokumentov a všetkých zverejnených dokumentov

6.1.3 Vytvoriť a realizovať programy kontinuálneho vzdelávania v oblasti tvorby inkluzívneho a prístupného prostredia v školách a v školských zariadeniach s dôrazom na inklúziu detí a žiakov so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť rozvíjanie zručností pedagogických a odborných zamestnancov v školách a v školských zariadeniach.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022

Zodpovedný gestor: MŠVVŠ SR

Spoluzodpovedný gestor: Metodicko-pedagogické centrum, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Spolupracujúce subjekty: SNSLP, ÚKOZP, MVO, vysoké školy

Navrhovateľ: IVPR

Merateľný ukazovateľ: počet vytvorených a zavedených programov kontinuálneho vzdelávania s cieľom poskytnúť a rozšíriť zručnosti vytvárať inkluzívne a prístupné prostredie v školách a školských zariadeniach

7. MINISTERSTVO VNÚTRA SR

7.1 PRÍSTUPNOSŤ

7.1.1 Zabezpečiť bezbariérovosť azylových zariadení a migračného úradu MV SR

Spôsob plnenia:

Zabezpečiť v budovách azylových zariadení a migračného úradu MV SR identifikáciu bariér, ktoré sú v rozpore s bezbariérovosťou a zabezpečiť možnosti technického odstránenia bariér a finančného krytia odstraňovania identifikovaných bariér v súlade s vypracovanými časovými plánmi.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne

Zodpovedný gestor: MV SR

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR

Navrhovateľ: MV SR

Merateľný ukazovateľ: výstupná dokumentácia (hodnotenie bezbariérovosti a určenie priorit, finančný plán, technický plán) a jednotky odstránených bariér a vynaložené finančné zdroje

7.1.2 Podpora spolupráce pri zabezpečovaní sociálnych služieb a odstránenie osobitných bariér pre žiadateľov o udelenie azylu a osoby s udelenou doplnkovou ochranou so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:

Podpora a realizácia spolupráce v prípade riešenia nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, a to najmä prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnicka služba alebo zabezpečenie osobitných pomôcok.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: MV SR

Spoluzodpovedný gestor: VÚC, mestá/obce

Spolupracujúce subjekty:

Navrhovateľ: MV SR

Merateľný ukazovateľ: realizovaná spolupráca, využitie odborného osobného asistenta, počet zabezpečených zdravotných pomôcok

7.1.3 Zabezpečenie alternatívneho prístupu k službám čísla tiesňového volania 112 a k informáciám o ohrození

Spôsob plnenia:

Zavedenie mobilnej aplikácie alebo ekvivalentného nástroja pre prístup k tiesňovým službám a zasielanie varovných správ prispôbovaných špecifickým potrebám osôb so zdravotným postihnutím s dôrazom na osoby so sluchovým postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022

Zodpovedný gestor: MV SR

Spoluzodpovedný gestor: MZ SR, MDV SR

Spolupracujúce subjekty: MVO

Navrhovateľ: MV SR

Merateľný ukazovateľ: počet aktívnych používateľov alternatívneho prístupu k tiesňovým službám, počet tiesňových komunikácií zrealizovaných alternatívnym prostriedkom v priebehu jedného roka, Počet varovných správ vydaných štátnymi orgánmi

8. ŠTATISTICKÝ ÚRAD SR

8.1 ŠTATISTIKA, ZHROMAŽĎOVANIE ÚDAJOV A VÝSKUM

8.1.1 Sledovať každoročne vývoj sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím na základe údajov zo štatistických zisťovaní

Spôsob plnenia:

Spracovanie správy „Vybrané indikátory sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím“.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: každoročne

Zodpovedný gestor: Štatistický úrad SR

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: ÚKOZP

Navrhovateľ: IVPR

Merateľný ukazovateľ: spracovaná správa uverejnená na webovej stránke zodpovedného gestora

9. ÚRAD PRE VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

9.1 PRÍSTUPNOSŤ

9.1.1 Sprístupniť informačný systém verejného obstarávania osobám so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:

Zabezpečenie súladu projektu IS SVO so zákonom č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov a jeho vykonávacích predpisov a s ďalšou príslušnou platnou legislatívou a predpismi.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne

Zodpovedný gestor: ÚVO

Spoluzodpovedný gestor: MIRRI SR

Spolupracujúce subjekty: MIRRI SR

Navrhovateľ: ÚVO

Merateľný ukazovateľ: prístupný IS SVO pre osoby so zdravotným postihnutím

**10. ÚRAD KOMISÁRA PRE OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM
SLOVENSKÉ NÁRODNÉ STREDISKO PRE ĽUDSKÉ PRÁVA**

**10.1 ROVNAKÉ ZAOBCHÁDZANIE, PRÍSTUP K SPRAVODLIVOSTI
A OCHRANA PRE DISKRIMINÁCIU**

10.1.1 Monitorovanie skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania

Spôsob plnenia:

Realizácia monitoringu skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou v rozličných oblastiach života, osobitne v oblasti zamestnávania.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2022 a priebežne

Zodpovedný gestor: ÚKOZP

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: SNSĽP

Navrhovateľ: SNSĽP

Merateľný ukazovateľ: počet prieskumov

10.2 PRIMERANÁ ŽIVOTNÁ ÚROVEŇ A SOCIÁLNA OCHRANA

10.2.1 Monitorovanie dodržiavania základných ľudských práv a slobôd osôb so zdravotným postihnutím a hodnotenie kvality života ľudí so zdravotným postihnutím (vrátane oblasti ich duševného zdravia)

Spôsob plnenia:

Kvalitatívna a kvantitatívna komparatívna analýza dodržiavania základných ľudských práv a slobôd a kvality života ľudí so zdravotným postihnutím v domácom, komunitnom a inštitucionálnom prostredí.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne

Zodpovedný gestor: SNSĽP, ÚKOZP

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR, MS SR, MZ SR

Spolupracujúce subjekty: ÚPSVR, VÚC, MVO

Navrhovateľ: Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Nadácia Socia, Nezávislá platforma SocioFórum

Merateľný ukazovateľ: počet vykonaných hodnotení

10.3 ZVYŠOVANIE POVEDOMIA

10.3.1 Zvyšovanie povedomia vybraných cieľových skupín, vrátane osôb so zdravotným postihnutím o právach a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím, prevencia a odstraňovanie stereotypov a predsudkov voči osobám so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia 1:

Vypracovanie obsahu, resp. náplne vzdelávacích podujatí a príslušnej metodiky o právach a dôstojnosti osôb so zdravotným postihnutím s cieľom zvyšovania povedomia cieľových skupín a odstraňovania a prevencie predsudkov voči osobám so zdravotným postihnutím, vrátane žien so zdravotným postihnutím.

Spôsob plnenia 2:

Realizácia vzdelávacích podujatí (besedy, semináre, kurzy, ...) pre cieľové skupiny (žiaci základných a stredných škôl; študenti stredných a vysokých škôl; odborní a pedagogickí zamestnanci a členovia akademickej obce; zamestnanci verejnej správy; zamestnanci a zamestnávateľia súkromného sektora).

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: SNSLP

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: MŠVVŠ SR

Navrhovateľ: SNSLP

Merateľný ukazovateľ: počet vzdelávacích podujatí pre jednotlivé cieľové skupiny, počet účastníkov na vzdelávacích podujatiach, miera úspešnosti/spokojnosti účastníkov s kvalitou vzdelávacieho podujatia

11. VYŠŠIE ÚZEMNÉ CELKY MESTÁ A OBCE

11.1 NEZÁVISLÝ SPÔSOB ŽIVOTA A ZAČLENENIE DO SPOLOČNOSTI, OSOBNÁ MOBILITA

11.1.1 Rozvoj sociálnej služby sprostredkovanie osobnej asistencie

Spôsob plnenia:

Podpora rozvoja sociálnej služby, ktorou je sprostredkovanie osobnej asistencie, s možnosťou jej vykonávania aj prostredníctvom agentúry osobnej asistencie.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: VÚC, mestá/obce

Spoluzodpovedný gestor: MPSVR SR

Spolupracujúce subjekty: MVO, poskytovatelia sociálnej služby, ktorou je sprostredkovanie osobnej asistencie

Navrhovateľ: Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR

Merateľný ukazovateľ: počet klientov, ktorým sa poskytuje sociálna služba sprostredkovanie osobnej asistencie

11.1.2 Podporovať rozvoj sociálnej služby podpora samostatného bývania

Spôsob plnenia:

Zriaďovanie sociálnej služby podpora samostatného bývania VÚC a finančná podpora neverejných poskytovateľov sociálnej služby podpora samostatného bývania zo strany VÚC.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne

Zodpovedný gestor: VÚC

Spoluzodpovedný gestor: MVO

Spolupracujúce subjekty: mestá/obce, MPSVR SR

Navrhovateľ: Banskobystrický samosprávny kraj

Merateľný ukazovateľ: počet prijímateľov sociálnej služby podpora samostatného bývania, počet poskytovateľov sociálnej služby podpora samostatného bývania

11.1.3 Podporovať rozvoj domácej opatrovateľskej služby

Spôsob plnenia:

Zriaďovanie a financovanie domácej opatrovateľskej služby obcami a finančná podpora neverejných poskytovateľov domácej opatrovateľskej služby. Rozširovať a zvyšovať kapacity domácej opatrovateľskej služby a prehodnotiť „nastavený systém“ financovania domácej opatrovateľskej služby cez prerozdelenie dani z príjmov fyzických osôb, vychádzajúc z kvalitnej analýzy poskytovania a zabezpečovania opatrovateľskej služby v podmienkach samosprávy.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne

Zodpovedný gestor: mestá/obce

Spoluzodpovedný gestor: MVO

Spolupracujúce subjekty: MPSVR SR

Navrhovateľ: Banskobystrický samosprávny kraj

Merateľný ukazovateľ: počet prijímateľov domácej opatrovateľskej služby, počet poskytovateľov domácej opatrovateľskej služby

11.1.4 Rozvinúť sociálne služby na komunitnej úrovni v zmysle odporúčania Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím

Spôsob plnenia:

V rámci procesu plánovania rozvoja sociálnych služieb zintenzívniť spoluprácu medzi zástupcami štátnej správy, regionálnej a lokálnej samosprávy a poskytovateľmi sociálnych služieb s cieľom podpory a rozvoja služieb v komunite.

Prijať v rámci reformy financovania sociálnych služieb také formy financovania, aby komunitné sociálne služby boli financované obligatórne tak, aby všetci žiadatelia mali dostupnú sociálnu službu vo svojom regióne v dostatočnej kvalite a rozsahu.

Zabezpečiť odbornú podporu rozvoja komunitného plánovania sociálnych služieb na úrovni krajov ako aj obcí.

Osobitne sledovať a vyhodnocovať podporu a rast sociálnych služieb na komunitnej úrovni (v zmysle Prílohy 1 Národných priorít rozvoja sociálnych služieb 2015-2020) na úrovni krajov ako aj miestnej územnej samosprávy.

Sledovať a podporovať dostupnosť nájomného bývania pre osoby so zdravotným postihnutím (a zvlášť mladých do 29 rokov).

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2025

Zodpovedný gestor: VÚC, mestá/obce, MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: MVO

Navrhovateľ: Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením

Merateľný ukazovateľ: počet poskytovateľov a prijímateľov komunitných sociálnych služieb, zavedenie komunitných služieb pre deti a mládež so zdravotným postihnutím, prijatá legislatíva upravujúca financovanie sociálnych služieb, počet metodicko-vzdelávacích aktivít pre samosprávy na zlepšenie zručností pri tvorbe a implementácii komunitných plánov, zvýšenie počtu bytov a služieb, ktoré umožnia ľuďom so zdravotným postihnutím samostatné bývanie

11.1.5 Zvýšiť dostupnosť a rozvíjať službu VI, zabezpečiť jej dlhodobú udržateľnosť a kvalitu naprieč celým územím Slovenska

Spôsob plnenia:

Zjednotenie a prepojenie sociálnych, zdravotných a špeciálno-pedagogických intervencií v prospech dieťaťa so zdravotným postihnutím a jeho rodiny do jedného komplexného systému podpory s požiadavkou zabezpečenia viaczdrojového spolufinancovania služby včasnej intervencie.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: 2021 a priebežne

Zodpovedný gestor: VÚC, MPSVR SR

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: MZ SR, MŠVVŠ SR, MVO

Navrhovateľ: MPSVR SR

Merateľný ukazovateľ: počet hodín včasnej intervencie poskytnutých deťom a ich rodinám, dostupnosť služby včasnej intervencie v jednotlivých VÚC

12. ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

12.1 ZVYŠOVANIE POVEDOMIA

12.1.1 Zabezpečenie proaktívneho informačného servisu pre mestá a obce

Spôsob plnenia:

Zasielanie informácií členským mestám a obciam ZMOS, ktoré sa týkajú problematiky obsiahnutej v NP rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím.

Časový harmonogram/termín (s)plnenia: priebežne

Zodpovedný gestor: ZMOS

Spoluzodpovedný gestor:

Spolupracujúce subjekty: MVO

Navrhovateľ: ZMOS

Merateľný ukazovateľ: počet zaslaných informácií mestám a obciam, aj prostredníctvom dvojtýždenníka Obecné noviny

Zoznam použitých skratiek

CKO - Centrálny koordinačný orgán
DI - deinštitucionalizácia
FO – fyzické osoby
IVPR - Inštitút pre výskum práce a rodiny
IS SVO - informačný systém verejného obstarávania
NOC - Národné osvetové centrum
MDV SR – ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR – ministerstvo financií Slovenskej republiky
MIRRI SR – ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MK SR – ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPSVR SR – ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MS SR – ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠVVŠ SR – ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR – ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR – ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MVO – mimovládne organizácie
PO – právnické osoby
RTVS - Rozhlas a televízia Slovenska
SKN - Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
SNSPEP – Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
ÚKOZP – Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím
ÚPSVR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC – vyšší územný celok
ZMOS – Združenie miest a obcí Slovenska
ZPMP v SR - Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Slovenskej republike
ŽSR - Železnice Slovenskej republiky
ŽSSK – Železničná spoločnosť Slovenska